

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXXI • 15. apríl 2021 • Nepredajné

Dnes v čísle:

- Plán zvozu TKO
- Modernizácia ZŠ
- Služba miestneho rozhlasu
- Veľká noc v MŠ
- Pre záhradkárov

4

Náhradníci na očkovanie COVID-19

Banskobystrický samosprávny kraj spustil do užívania registračný systém pre náhradníkov na očkovanie proti ochoreniu COVID-19 na stránke www.nahradnici.sk.

Ak máte záujem o očkovanie proti ochoreniu COVID-19, môžete sa prihlásiť ako náhradník cez webstránku www.nahradnici.sk. Náhradníci sú volaní na očkovanie telefonicky v prípade, ak sa na očkovanie nedostavia všetci riadne prihlásení uchádzači. Náhradník musí byť schopný sa dostať do 2 hodín od vyzvania. Prihlásiť sa môže každý občan nad 18 rokov s trvalým pobytom v Banskobystrickom kraji.

Ak nemáte prístup k internetu, môžete nahlásiť seba alebo rodinného príslušníka telefonicky cez obecny úrad na tel. číslo : 048/6193190

Svätý Florián, patrón hasičov a záchranárov

To najdôležitejšie, prečo sa sv. Florián stal patrónom hasičov je jeho charakter a odvaha. Svoj život obetoval preto, aby zachránil ďalších 40 spolovníkov - vojakov, ktorí sa stali kresťanmi. Jeho odvahu, vernosť svojmu presvedčeniu a altruizmus s nasadením a obetou vlastného života je to, čo robí sv. Floriána dôstojným patrónom hasičov a záchranárov.

Svätý Florián (Florián z Lorchu, lat. *Florianus*) je katolícky svätec, patrón hasičov, pekárov, hrnčiarov, hutníkov, taktiež ako ochranca pred neúrodou, búrkou aj suchom.

Florián je patrónom v Rakúsku, kde bolo po ňom pomenované aj mesto (*Sankt Florian*), taktiež v Česku, Slovensku, Bavorsku, Taliansku (Bologna), Poľsku (Krakov).

Narodil sa v Enns v rímskej provincii Noriko za čias prenasledovania kresťanov počas vlády rímskeho cisára Diokleciána.

Florián bol plukovníkom v legiónarskom vojsku rímskeho cisára v Cetii (dnešný Zeiselmauer v Rakúsku). Roku 304 sa postavil na obranu 40 zatknutých a uväznených kresťanských legionárov v Lorchu. Za pokus o vyslobodenie bol zatknutý a odsúdený miestodržiteľom Aquiliánom na smrť. Poprava sa konala dňa 4. mája 304 na brehu rieky Enns (v tej dobe nazývanej Aniza). Na krk mu bol priviazaný mlynský kameň a následne bol utopený vo vodách Enns. Nie je zistené, v akom veku bol popravený.

Legenda hovorí, že voda vyplavila Floriánovo mŕtve telo na skalu, kde ho našla vdova Valéria, ako ho pred zhanobením stráži veľký orol. Ten sa objavil aj na niektorých neskorších zobrazeniach tohoto svätca. Na mieste hrobu sv. Floriána pri Linci postavili kaplnku a neskoršie kostol s kláštorom, ktorý

obývali benediktíni a po nich augustiniáni. Floriánove ostatky sa našli v 13. storočí. V roku 1942 boli objavené aj ostatky 40 mučeníkov, za ktorých svätec položil život.

Časť jeho relikvií je od roku 1183 v Krakove, ktoré daroval mestu pápež Lucius III. Pre ne dal postaviť knieža Kazimír II. (*Spravodlivý*) baziliku zasvätenú sv. Floriánovi. Ostatky svätca sa nachádzajú aj v relikviári Svätovítskeho chrámu v Prahe.

Kult patróna hasičov bol neskôr rozšírený po celej strednej Európe. Postavilo sa množstvo jeho sóch na ochranu pred požiarmi.

Vyobrazenia Floriána sa vyskytujú aj na priečeliach domov, v erboch, na pečatiach, rázcestiach a hlavne na hasičských zbrojniciach. Pred Floriánom v 15. storočí boli ochrancami pred ohňom sv. Agáta a sv. Vavrinec.

Povešť hovorí, že v ôsmom storočí zachránil Florián nemecké mesto Nurnberg pred požiarom. Podľa legendy taktiež ochránil istého uhliara, ktorý spadol do ohňa a bol zachránený na príhovor svätca. Atribúty: zobrazuje sa ako rímsky dôstojník, alebo vojak s prilbou na hlave, v ľavej ruke so zástavou, v pravej s nádobou na vodu, ktorou zalieva horiace obydlie. Katolícka cirkev oslavuje jeho pamiatku 4. mája.

Zdroj: web MV SR

Marianna Jagerčíková vítazka svetového pohára v skialpinizme v disciplíne šprint

(str. 4)

Zápis do 1. ročníka ZŠ

Zápis do 1. ročníka pre školský rok 2021/2022 bude prebiehať od 1. apríla do 30. apríla 2021 bez osobnej prítomnosti detí.

Svoje dieťa môžete zapísať:

Elektronicky – prihláška bude otvorená od 7.4.2021 do 30.4.2021, zákonní zástupcovia si na webovom sídle školy vyplnia elektronickú prihlášku dieťaťa a odošlú elektronicky.

Papierovo- prihlášky budú v Materskej škole v Polomke od 7.4.2021, prihlášku podpíše obidvaja zákonní zástupcovia a doručia do školy (stačí hodiť do schránky).

Osobne- termín si dohodnite na tel. číslo 048/6193123

Plán zvozu odpadu

Onznamujeme občanom, že poplatok za zber a likvidáciu tuhého komunálneho odpadu na rok 2021 si môžu uhradiť v kancelárii VVS (vchod zozadu kultúrny dom). Po úhrade poplatku občania obdržia harmonogram zvozu TKO ako aj zvozu separovaného odpadu na celý rok 2021.

Poplatok je potrebné uhradiť do 30.4.2021

Najbližšie sa zvozy budú konať v nasledovných termínoch:

TKO – 26.4.2021

Separovaný – 4.5.2021

Na základe schváleného Všeobecne záväzného nariadenia o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2021, sa stanovil poplatok za zvoz TKO nasledovne:

18 € - na osobu v domácnosti

9 € - študent bývajúcí na internáte – je potrebné doložiť potvrdenie z internátu alebo školy

9 € - občania pracujúci na území SR v iných mestách na týždňovky alebo v zahraničí – je potrebné doložiť fotokópiu pracovnej zmluvy.

Občan, ktorý predloží rozhodnutie a doklad o úhrade poplatku za zvoz a likvidáciu TKO v inej obci alebo meste, vystavené na jeho meno, je od poplatku za TKO oslobodený.

Poplatok na rok 2021 je možné uhradiť každý pracovný deň v čase od 7.00 -11.00 a od 12.00-15.00 v kancelárii úseku VVS v kultúrnom dome vchod zozadu KD.

Zároveň vyzývame občanov, ktorí si v minulom roku uplatnili zľavu na poplatku za TKO a nedoložili pracovnú zmluvu alebo potvrdenie o návšteve školy, aby ho predložili pri úhrade poplatku za rok 2021. V opačnom prípade budú musieť poskytnúť zľavu doplatiť.

Úsek VVS

Krok za krokom v nakladaní s odpadom

Effektívnymi riešeniami v oblasti odpadového hospodárstva sa obec zaoberá permanentne. Podniká kroky, ktoré vedú k zlepšeniu komfortu občanov pri likvidácii domového odpadu a zároveň k zníženiu množstva komunálneho odpadu uloženého na skládke. Pretože najdrahší odpad je uložený odpad.

Ako sme vás už informovali, obec vyvinula iniciatívu na zakúpenie kompostérov do každej domácnosti. Okrem toho na kompostovisko je potrebné zadovážiť preosievač na už navožený biologický materiál. Od spustenia kompostoviska sa už nazhromažďilo dostatočné množstvo materiálu, ktorý zrením vytvoril kvalitný kompost. Avšak pre jeho použitie je potrebný preosievač, ktorý pripraví biomasu na jeho aplikáciu na verejné priestranstvá a zeleň.

Po spracovaní kompostu sa použije na verejné plochy. Kompostéry v domácnostiach budú slúžiť hlavne na malé množstvá bioodpadu a kuchynského odpadu. Objemnejší bio materiál ako pokosená tráva z väčších záhrad a dvorov a konáre z väčšieho množstva stromov a kríkov naďalej budú môcť občania uskladňovať na kompostovisku pri čističke odpadových vôd.

Nákup kompostérov do domácností a prosievača kompostu je už vysúťažovaný, avšak ešte

nepoznáme výsledok z Envirofundu, či bude naša žiadosť na nákup uvedených komodít vyhodnotená kladne a teda schválená.

V prípade, že žiadosť nebude schválená, obec pristúpi k zakúpeniu kompostérov a preosievača z vlastných zdrojov. Nemôžeme si dovoliť pridloho čakať, nakoľko kompostéry musia byť v domácnostiach do 1.7.2021, aj za cenu, že obec použije na tento účel vlastné prostriedky.

In. Ján Lihan, starosta obce

SPOMÍNANIE

Dotkli drahé srdcia, zhasli oči a stíchol ich radostný hlas, odišli náhle a dielo smrti neskonale bolí nás. To najdrahšie nám osud náhle a nečakane vzal. *Odpočívajte v pokoji.*

Dňa 7. apríla sme si pripomenuli desiate výročie od nečakaného úmrtia nášho milovaného

Jána Hrablaya

S láskou a úctou spomínajú manželka Lenka, deti Ján a Lenka, mama, brat Ferdinand s rodinou a kamaráti zo skupiny Tulibanda

a dňa 11. apríla sme si pripomenuli deviate výročie, čo nás navždy opustil

František Hrablay

S láskou a úctou spomínajú manželka, syn s rodinou a nevesta s rodinou.

...

Slza v oku, v srdci žiaľ, čo drahé nám bolo, osud vzal. Odišla si tíško, už nie si medzi nami, ale v našich srdciach žiješ spomienkami.

Dňa 11. apríla uplynulo dlhých pätnásť rokov od úmrtia našej mamy

Márie Jagerčíkovej

a 25. apríla si pripomenieme jej nedožitú narodeninu.

S láskou a úctou spomína dcéra Anna a ostatná rodina

...

Milovali sme ho a miloval nás.

Tú lásku v našich srdciach nezničí ani čas.

Dňa 26.4. si pripomenieme smutné tretie výročie úmrtia nášho drahého

Martina Spravača

S bolesťou v srdci spomína manželka Emília, dcéra Iveta, syn Marek s manželkou Jolankou, vnúčatá Patrik a Marek, a ostatná smútiaca rodina.

Inzercia:

Obec Polomka ponúka na predaj:

Stoličky drevené s čalúnením VxSxH 150x60x60 cm. Cena dohodou. K dispozícii je 60 kusov. Informácie na tel: 0904216339

Obec Polomka ponúka na predaj:

Osobné motorové vozidlo KIA CEED diesel po havárii. Rok výroby 2007, najazdených 220 000 km, možnosť vykonať osobnú obhlídku.

Bližšie informácie: 048/6193102

...

Kúpim kompletný dievčenský slávnostný kroj veľkosť asi na desať rokov. Aj po jednotlivých častiach. Prosím ponúknite na tel: 0903 545 396

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

marec 2021

Narodení: 4
Prihlásení: 2
Odhlásení: 8
Zomretí: 8

Počet obyvateľov
k 30.04.2021- 2913

Ľudové pranostiky na apríl

1.4. Dňa chytro pribúda	19.4. Žlté húsata v potoku
3.4. Vřba sa počína pučiť	20.4. Redkovka už na stole
4.4. Barančatá na zelenom	22.4. Žinčica v počtivosti
7.4. Ozimina očerstvela	24.4. Keď okolo Ďura hromy častobijú, pozdne mrazy víno z viníc nevyvíjajú.
9.4. Prvé lastovičky tu!	28.4. Žltá ľalia kvitne
12.4. Rýľ, motyka nezaháľa	29.4. Buková hora sa pučí
15.4. Rožný statok na paši	30.4. Včely pilno pracujú
16.4. Už len pavúci tkajú	
18.4. Muchy veselo brnkajú	

Modernizácia Základnej školy v Polomke

V marci 2021 bol ukončený projekt podporený Európskou úniou, štátnym rozpočtom a spolufinancovaním obecným rozpočtom, s názvom Modernizácia Základnej školy Polomka. Projekt sa realizoval od 08/2019 a jeho predmetom bolo zlepšenie vyučovania polytechnickej dielne. Za finančné prostriedky sa uskutočnili stavebné úpravy vnútorných priestorov (nové podlahy, elektroinštalácia, maľby) a vonku rampa pre bezbarierový prístup + rozšírenie vchodových dverí. Predmetom projektu bolo aj nové zariadenie – stoly, stoličky a skrine+ pomôcky a stavebnice. Celkom je to 81 rôznych položiek. Išlo o napr. sady pre robotické programovanie, montážne náradie pre vodoinštaláciu, modely elektrických spotrebičov, súprava murárskeho a maliarskeho náradia, stavebnice na obrábanie kovov, súprava na výrobu plošných spojov atď. Projekt bol zasiahnutý pandémiou COVID-19, pre ktorú dodávky zariadení meškali. Schválený finančný príspevok EU a ŠR cez Integrovaný regionálny operačný program a Ministerstvo pôdohospodárstva SR bol 75 831,43 €. O projekte informujú trvalé informačné tabule osadené na chodbe obecného úradu a polytechnickej dielne. Dúfame, že tento projekt prispeje k zlepšeniu manuálnej zručnosti žiakov a umožní im ľahší štart do života.

Ing. Stanislav Priboj

Služba oznamov miestneho rozhlasu do mobilu

Obec Polomka ponúka novú službu pre väčšiu informovanosť obyvateľov. Hlásenia miestneho rozhlasu budú zasielané registrovaným občanom formou zvukového záznamu alebo SMS správ.

Občania sa môžu registrovať na zasielanie zvukových záznamov hlásenia miestneho rozhlasu na stránke www.polomka.sk, sekcia Miestne oznamy, Link ROZANA. Pre túto službu je potrebné technické zariadenie počítača alebo smartfón a pripojenie na internet. V prípade, že si občan stiahne aplikáciu ROZANA do mobilu, bude dostávať aj upo-

zornenia, že je v aplikácii nová hlasová správa a bude si ju môcť následne vypočuť. Hlasové správy majú nastavenú platnosť trvania podľa aktuálnosti oznamu a po uplynutí platnosti sa automaticky vymažú.

Občania, ktorí nemajú mobilný telefón typu smartfón a

pripojenie na internet, ale vlastní staršie tlačidlové telefóny môžu požiadať o zasielanie SMS správ z hlásenia miestneho rozhlasu. O túto službu môžu požiadať nahlásením mena adresy a telefónneho čísla na adrese kultura@polomka.sk, alebo telefonicky počas pracovných hodín 0904 216 338.

Tieto služby sú momentálne v skúšobnej prevádzke. Prosíme občanov o trpezlivosť pri registrácii a uvedení systému do plnohodnotnej prevádzky.

Zasielanie hlasových správ a SMS správ pre občanov je bezplatné a následne aj bude bezplatné. D.Ď

Vypaľovanie trávy je nebezpečné!

Po dlhej zime sa jar začína ozývať zbudnením prírody, pohybom živočíchov, ale aj činnosťou človeka. Zvýšené riziko prinášajú typicky jarné požiare, spôsobené neopatrnosťou pri spaľovaní odpadov v záhradách alebo v lesoch. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne chce upozorniť najmä pred tradičným nešvárom – vypaľovaním suchej trávy, čo je činnosť veľmi nebezpečná a zo zákona zakázaná. Bohužiaľ, ani jeden rok nie je výnimkou.

Málokto si uvedomuje, že tieto aktivity priamo ohrozujú ľudské životy! Oheň v otvorenom priestore sa môže veľmi rýchlo vymknúť kontrole a spôsobiť tak škody nielen na životoch, ale aj na majetku či v životnom prostredí, ale tiež aj ekologické škody, napr. stratou častí lesa. Stačí trocha nepozornosti, či panika. Pamätajte na to, že vypaľovanie porastov je podľa zákona o ochrane pred požiarimi striktné zakázané! V prípade porušenia tohto zákazu hrozí podľa zákona fyzickej osobe pokuta až do výšky 331 €, v blokovom konaní do výšky 100 €, právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi môžu hasiči uložiť pokutu až do výšky 16 596 €.

Pre občanov platí povinnosť rešpektovať zákazy a príkazy, ktoré vyznačujú vlastníci a užívateľia lesných pozemkov:

- zákaz zakladania ohňa v priestoroch a na miestach, kde by sa oheň mohol rozšíriť (zá-

hradkárske a chatové oblasti v blízkosti lesa, opekačky v lesných porastoch mimo určených a vyznačených miest a pod.),

- zákaz vypaľovania suchej trávy a porastov, bylín a kríkov,
- zákaz fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

Fyzické osoby by mali vyššie uvedené opatrenia a zákazy rešpektovať hlavne v čase tzv. „zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov“, t.j. v jarnom a dlhostravujúcom teplom a suchom počasí.

Ak už k požiaru došlo, platí pre každého občana povinnosť:

- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- požiar v malom rozsahu mô-

žeme uhasiť improvizovanými prostriedkami (haluz, alebo vrecovina „ubijeme oheň“, čím zamedzíme prístupu vzduchu a tým ho uhasíme, resp. vykonáme nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,

- ak máte po ruke vodu, majte šaty vždy mokré a dýchajte cez mokrú ochrannú šatku. Skoré spozorovanie požiaru je naj-

dôležitejšie, každá sekunda je dôležitá! Ak začne horieť, napr. tráva okolo ohniska a sme dostatočne pripravení, väčšinou sa požiar dá v zárodku uhasiť. Ak nie, okamžite volajte hasičov na tel. číslo 150 alebo 112.

Prajeme Vám pokojné prežitie jarného obdobia bez zbytočných požiarov.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne

Kaplnka sv. Anny v Hámri dostala novú strechu

Kaplnka sv. Anny v Polomke – Hámor už má svoju krátku históriu. Veď bola postavená len v roku 2003 a 4. 7. 2004 bola slávnostne posvätená Mons. Eduardom Kojnokom, rožňavským biskupom. Podľa tradície sv. Anna bola matkou Panny Márie, z ktorej sa narodil Ježiš Kristus. Čas plynie a materiál sa unavuje. A tak už bolo potrebné opraviť strechu kaplnky, kde boli pri stavbe položené drevené šindle. Pri silných búrkach už začala voda stekať po stenách kaplnky. A tak došlo k rekonštrukcii strechy kaplnky, kde sa odstránili zhnité šindle a nahradili sa novou krytinou. K tomu došlo pred niekoľkými dňami.

Som vďačný občanom z Hámru, ktorí sa dobro-

voľne, alebo po oslovení pričínili pri obnove kaplnky, ako aj firme Petra Vojtku z Pohorelej, ktorá k veľkej spokojnosti vykonala potrebné práce. Ospevujeme sv. Annu, mat' matky Kristovej milovanú!

Mgr. Michal Jenča,
správca farnosti

Veľká noc v materskej škole

Medzi sviatky jari neodmysliteľne patrí Veľká noc. Aj naši škôlkari sa na ňu s radosťou pripravili. Deti si vyzdobili kraslice, vyhotovili zajačiky, krásne veľkonočné pozdravy, uplietli si korbáče, škôlka bola celá vyzdobená veľkonočnými ozdobami, ktoré sme spoločne vytvorili. Na veľkú noc sa viaže veľa tradícií a veľa zvykov, aj my sme ich deťom pripome-

nuli rozprávaním alebo formou prezentácie. Na veľkonočný pondelok mládenči vyzbrojený korbáčmi a vodou chodili po dedine oblievať dievčatá a dostali za to maľované vajička. Táto tradícia sa zachovala až dodnes. Posledný deň v našej škôlke, pred prázdninami sa celou budovou ozývalo: „Šiby ryby masťné ryby kus koláča od korbáča, ja chcem iba máličko

maľované vajičko“ spievali sa pesničky a veru sa šibalo aj oblievalo. Za odmenu chlapci dostali od dievčat čokoládové vajička, cukríky a iné sladkosti. Pochutnali si aj na sladkom upečenom barančekovi, ktorého dostali od rodičov.

Z. Fillová

Veľká noc v CDR Polomka

Minulý rok približne o takomto čase sa začalo zložité obdobie pandémie. Nevedeli sme do čoho ideme a dúfali sme, že to skoro pomíne. Mali sme nádej, že tohtoročná Veľká noc už bude normálna. V médiách sa síce hovorí o zlepšení situácie, ale naďalej je všetko neisté.

Niektoré deti z CDR mali predĺžené vianočné pobyty až do 20.2.21 z dôvodu predĺžujúceho sa obdobia núdzového stavu. Podľa možnosti sa učili dištančne z domu v spolupráci s učiteľmi ZŠ, ŠZŠ a ich vychovávateľmi.

Ochorenie Covid-19 však neobišlo ani deti CDR a jed-

na skupina bola v karanténe takmer mesiac. Bolo to pre nich veľmi náročné obdobie a skúška trpezlivosti, spolupatričnosti vychovávateľov, trá-

viť spolu s deťmi uzavretí tak dlhý čas. Počas tohto obdobia vykonávali množstvo zaujímavých, tvorivých aktivít, venovali sa škole.

Kontakt s príbuznými, priateľmi, školou bol výlučne v online priestore. Príchod Veľkej noci bol pre nich vykúpením, pretože 31.3. im skončila karanténa. Mohli si dostatočne vychutnať vychádzku do dediny, na ihrisko, do prírody. Deti zo skupiny Včielky (CDR na Ulici SNP) ochoreniu Covid-19 zatiaľ úspešne odolá-

vajú, ale neposlušný škriatok Covid-19 môže navštíviť aj ich.

Veľkú noc sa deti a zamestnanci CDR snažili prežiť zo všetkým, čo k tomu patrí – upratovanie, výzdoba, maľovanie veľkonočných vajičok, pečenie, on-line bohoslužby, rozhovory o význame Veľkej

noci v kresťanskom ponímaní. Chlapci zo skupiny „Sniežka“ vykúpali a vyšibali na Veľkonočný pondelok dievčatá aj tety zo skupiny „Včielky“. Tento deň bola poriadna zima a voda studená – dievčatá budú celý rok svieže ako rybičky. Ani jedna dievčinka a tety nezostali suché.

Aj keď sme Veľkú noc prežili v obmedzení, má to jednu výhodu, a to takú, že si v budúcnosti budeme vedieť vychutnať a vážiť každý okamih života, pretože nič v živote nie je samozrejme.

Mgr. Mária Ďuricová,
CDR Polomka

Z Valachov valasi

(pokračovanie príbehu)

Na salaši je čoraz čulejší pracovný ruch. Už nestačí len práca okolo salaša, ale predovšetkým treba čo najskôr zabezpečiť bývanie i pre Gertrúdu a Hedvihu.

Napriek starému múdreému prísloviu – Najprv faru, a tak Maru -, Janko a Ďurko sa stali členmi Ioannisovej rodiny, no však po návšteve švagrov v údolí v ich rodinách, rodinná rada rozhodla spoločnými silami vybudovať v dedinke samostatné bývanie pre Gertrúdu i pre Hedvihu.

Márne matere švagrov bedákali, veď vraj: - Keď sa nás tu zmestí deväť, zmestí sa aj desiata, čože to tu už vymýšľate, už sa delíte a ledva ste sa pobrali. Čože to za novoty

zavádzate? Ój, ľudie! A ľadťežeho, vajcie chce byť múdrejšo ako kura! Čhto to kedy chyrovav!-

No mladoženáci si už nevedia predstaviť, aby sa ich krásne spôsobilé ženičky vedeli prispôsobiť životu v takých stiesnených podmienkach. Tak sa využíva každá chvíľočka a za pomoci obetavých švagrov pod stavebným dozorom Ioannisa sa stavajú príbytky pre Gertrúdu a Hedvihu, takže sa počas stavby častejšie využívajú i ženské ruky, aby sa práca okolo oviec a dobytky nezanedbala, lebo darmo je, iba – z lásky nevyžiješ.-

Do zimy tu už v susedstve v blízkosti potoka vyrástli dve

nové priestrané drevenice s veľkým pitvorom a ohnískom, ale aj s veľkou chýžou, v ktorej stála akási murovaná pec spojená v stene s ohnískom pitvora. Pri chalúpkach stáli i malé maštaľky a stodoly.

Tak to by na začiatok aj stačilo a ďalej nech sa už mladí rozmáhajú sami, veď konečne, - na sa každý opasuje svojím pásom.-

A sestry sa veru zahanbiť nedajú, robotu si vedia zadeľiť i vo dvore i v dome a z ich domov sa ozýva zvonivý chichot mladých hrdiel a často i veselý spev.

Len Vihelmíne je smutno za dcérami i napriek tomu, že ju často navštevujú a keďže jej ešte nohy dobre slúžia, často za nimi zabehne i ona a vtedy, keď vidí, ako si jej dcéry so všetkým vedia poradiť a ako si všetko držia

na poriadku v domoch, kde vládne pokoj a láska, sa upokojí a s úsmevom odchádza na jej milovaný salaš. Cestou domov má dosť času dumať o živote, hlavne o tom, ako by to bolo pekne, keby len tento pokoj vydržal, lenže páni majú svoje vrtochy a nikdy nie sú spokojní.

Za Perényjcov na Muránskom hrade, ktorý dostali ako dar od kráľa Žigmunda po smrti Juraja z Jelšavy ANNO DOMINI 1433, je to ešte – Pán Boh zaplať,- pre valachov dobre. Chýry idú aj o českých husitoch. Vraj na jar ANNO DOMINI 1433 vpadla z Poľska na Spiš najväčšia husitská výprava na Slovensko, dobyla Kežmarok, zmocnila sa bohatstva niektorých kláštorov a potom popod Tatry dolu Považím sa vrátila domov.

Ešteže my tu okolo Hrona

nemáme bohatstvo, ktoré by ich lákalo, ale ktovie, ako to bude ďalej aj s Muránskym hradom. Kto bude pánom na Muráni. Čo muránski páni rozkážu, to musia ich poddaní splniť a úbohá mať sa stále musí len obávať o svojich synov i mladých zaťov a vojsko veru nevyberá, prenasleduje a nivočí aj starcov, ženy, mladé dievčatá, ba aj deti a keď sa preženie, zostane po ňom len spálenisko a spúšť.

Vihelmína chváta hore strmým kopcom, nevníma ani to, že sa slnko už začína skláňať za obzor, keď ju z jej pohrúženia preberá mladučký, urastený Alex, ktorý s radosťou víta svoju mamku, niekedy ešte mutti a z pliec jej odníma batoh, aby ju aspoň trošičku odbremenil.

Mária Ocelová

Marianna Jagerčíková v závere sezóny vyhrala vo finále svetového pohára v skialpinizme v disciplíne šprint

Posledná prezúvačka v šprinte.
Foto: Ski MO Stats

Foto: Maurizio Torri

Posledný marcový týždeň v Madonne di Campiglio Marianna Jagerčíková na záver sezóny vyhrala po dvoch rokoch opäť šprint vo finále svetového pohára v skialpinizme. Druhý deň pokračovali preteky vo vertikále, kde sa jej podarilo obsadiť 13. miesto. Na záver finále SP sa išli individuálne preteky v podstate po zjazdovkách, na ktorých sa túto sezónu ešte poriadne ani nejazdilo z dôvodu korona opatrení. V tomto náročnom zápelení sa jej podarilo obsadiť 11. miesto. Nakoľko táto sezóna sa nevyvíjala úplne podľa jej predstáv, hlavne v disciplíne šprint, tak sa to prejavilo aj na celkovom hodnotení svetového pohára, kde obsadila vo svojej kategórii 11. miesto z celkového počtu 43 pretekárk z 12 krajín. Do ukončenia sezóny sa ešte zúčastní aj tímových pretekov v Talianskom Adamelle. Tieto preteky sa vyznačujú zvýšenou náročnosťou a trvajú cez 2-4 hod, kde pretekárky absolvujú cez 2 500 m prevýšenia v náročnom horskom teréne.

M. Jagerčík

Záhradkárské okienko

Ak máte doma záhradu a radi si vypěstujete zeleninu, tieto informácie sa vám isto zídu. Niektoré druhy je totiž dobré sadiť blízko seba, pretože dobre spolunažívajú. Niektoré však naopak spolu vôbec nevyhádzajú. Pozrite si ich stručný prehľad a budete vedieť, čo s čím pestovať v záhrade.

Vypěstovať si doma zeleninu má veľa výhod. Ušetríte peniaze, a okrem toho máte vždy čerstvé kúsky po ruke. Z nich si potom môžete pripraviť chutnú desiatu a iné skvelé jedlá na obed či na večeru.

Niektoré druhy zeleniny je dobré zasadiť **vedľa seba**. Je to kvôli lepšej výraznejšej chuti a tiež aj kvôli škodcom. Tých sa dokáže zelenina zbaviť a ochrániť pred nimi druh, s ktorým spolunažíva. Aby ste teda vedeli, čo s čím sadiť, je tu prehľad znášanlivosti druhov zeleniny.

Cvikla znáša sa s cibuľou a neznáša so špenátom. Hrach sa znáša: mrkva, reďkovka, uhorka, fazuľa a neznáša: cibuľa, cesnak. Šalát sa znáša: jahody, pastrnák a neznáša s petržlenom. Fazuľa sa znáša: zemiaky, uhorka, mrkva, karfiol a neznáša: cibuľa, cesnak, fenikel. Kapusta sa znáša: zeler, kôpor, repa, cibuľa a neznáša: jahody, rajčiny, fazuľa. Špenát sa znáša s jahodami a neznáša: šalát, cvikla. Paprika sa znáša: zeler, mrkva,

petržlen. Zeler sa znáša: pór, rajčiny, karfiol, kapusta, mrkva. Uhorky sa znášajú: fazuľa, hrach, reďkovka a neznášajú zemiaky. Mrkva sa znáša: hrach, šalát, pažitka, cibuľa, rajčiny a neznáša kôpor.

Nezabudnite však na to, že dva druhy zeleniny, ktoré idete vysádzať blízko seba, musia mať niečo spoločné, aby sa im naozaj dарило. Takže, už viete čo s čím sadiť, teraz si prečítajte, ako sadiť. Základné predpoklady na úspešné spoluzitie sú: rovnaké nároky na pôdu, živiny a vodu, citlivosť na svetlo, rovnaký termín výsadby, príbuznosť rastlinných druhov.

Existujú aj tzv. sesterské plodiny, ktoré sa veľmi dobre znášajú. Medzine patria: Kukurica + popínava fazuľa +

tekvica – dorastajú do rôznej výšky, takže si prakticky neuberajú množstvo slnečných lúčov. Tekvica svojimi listami drží „ochrannú ruku“ nad ku-

dajú. Cibuľa chráni hlúbovinu pred nádorovitou.

Šalát + mrkva + reďkovka – ak si nechcete robiť starosti s pleťm záhonu s reďkovkami, vysaďte spolu s ňou v záhone šalát alebo mrkvu.

Pestovanie niektorých druhov zeleniny je tak jednoduché a ľahké, že to zvládne každý.

A navyše nepotrebuje t

nechajte v pohári s vodou tak dlho, kým nevyženú koreničky. Potom opäť presadte do pôdy. Bazalka - stonky bazalky stačí vložiť do pohára s vodou, ktorý umiestnite na slnečné miesto. Keď si rastlinka pustí korene, presadte ju do kvetináča. Šalát - hlúb rímskeho šalátu vložte do vody. Nechajte ho v nej niekoľko dní. Keď začnú rásť nové listy, dajte zeleninu do kvetináča. Zeler - aj táto zelenina sa dá jednoducho vypěstovať. Odrežte vrchol zeleru aj s časťou vňate, dajte do pohára s teplou vodou na slnečné miesto a za 5-7 dní by rastlinka mala vyňať nové listy. Potom môžete zeler presadiť do pôdy. Kel - na opätovné pestovanie vám poslúži hlúb, ktorý necháte vo vode. Asi za týždeň či dva rastlina vyženie nové listy. Potom presadte do zeme.

Pór - pór je tiež rovnako obnoviteľný a nenáročný na pestovanie. Nechajte konce namočené v pohári (asi 2 cm od dna) a táto zelenina znovu vyženie výhonky. Cibuľa - len odrežte dno cibule, nechajte ho chvíľu uschnúť a vložte do pôdy.

D.Ď

kuricou a fazuľou pred burinami a chráni aj vlahu v pôde. Cibuľa + červená repa a harmanček – tieto rastliny majú podobné nároky a vzájomne sa podporujú a chránia cibuľu pred škodcami, ktoré ju napá-

tomu veľkú záhradu iba trochu času a trpezlivosti. Tu je niekoľko príkladov. Zázvor - nechajte namočený cez noc vo vode a potom zasadte do kvetináča s pôdou. Koriander - stonky koriandra aj s listami